

Raport z działalności Fundacji Dzieci Niczyje w roku 2002

FUNDACJA DZIECI NICZYJE
03-926 Warszawa, ul. Walecznych 59
tel. (48 22) 616 02 68, fax (48 22) 616 03 14
e-mail: fdn@fdn.pl, www.fdn.pl
konto: PBK IX O/W-wa, 11101040-401040204696

Spis treści

Misja Fundacji Dzieci Niczyje	4
Historia Fundacji	5
Działalność Fundacji w 2001	8
Centrum Dziecka i Rodziny	8
Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie "Pociecha"	10
Kampania "Dzieciństwo bez przemocy"	12
Dziecko Pod Parasolem Prawa	14
Program stażowy	15
Program szkoleniowy	17
Program konsultacyjny dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej	19
Program internetowy	20
Program wydawniczy	21
Program badawczy	22
Konkurs prac magisterskich	23
Plany na rok 2002	24
Finansowanie programów	25

Zarząd Fundacji:

Mirostawa Kątna, Irena Kornatowska (prezes), Alina Margolis (reprezentant Medecins du Monde), Monika Sajkowska, Michał Szymańczak

Rada Fundacji:

Elżbieta Czyż, Waldemar Dziki, s. Maria Hlond, Hanna Folga-Koślacz, Bibiana Mossakowska, Aldona Sito, Jolanta Szymańczak

Komitet Honorowy:

Marek Edelman, Agnieszka Holland, Tamara Kotakowska, Marek Nowicki Abbe Pierre, Andrzej Wajda

Zespół Fundacji Dzieci Niczyje:

Centrum Dziecka i Rodziny:

Zespół Centrum Praskiego: Małgorzata Gontarek, Małgorzata Szulik, Jolanta Zmarzlik

Zespół poradni dla dzieci wykorzystywanych seksualnie i ich rodzin: Beata Pawlak-Jordan, Zoja Sobolewska, Magdalena Zawadzka

Konsultanci: dr Irena Kornatowska, Justyna Podlewska (wolontariuszka), Jarosław Polanowski, dr Jolanta Skórska

Stażyści: Agnieszka Gawęda, Agnieszka Gmaj, Tomasz Małkuszewski, Aleksandra Rowińska, Monika Siwak, Małgorzata Staszkiwicz-Sieraczyńska, Urszula Szybińska, Elżbieta Tutajewicz, Ewa Urlich-Załęcka

Zespół Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie "Pociecha": Beata Ciejka, Bohdan Dudkiewicz, Mirosława Gorgol, Renata Kałucka, Mirosława Kątna, dr Irena Kornatowska (konsultant)

Biuro Fundacji: Marta Jabłkowska, Kamila Keller, Maria Keller-Hamela (dyrektor ds. współpracy z zagranicą), Dorota Kordykiewicz, Alina Kotnarowska, Agnieszka Morawska, Monika Sajkowska (dyrektor Fundacji), Michał Szymańczak, Łukasz Wojtasik, Anna Wyrzykowska

Misja Fundacji Dzieci Niczyje

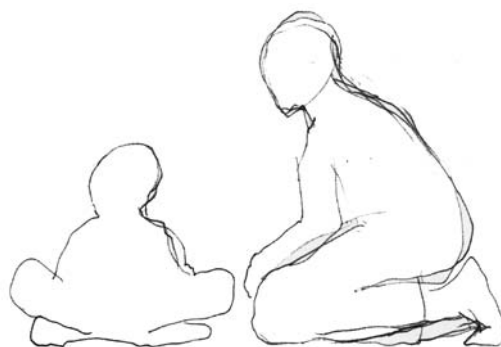
Fundacja Dzieci Niczyje jest organizacją pozarządową o charakterze non-profit zajmującą się szeroko rozumianą pomocą dzieciom krzywdzonym, ich rodzicom i opiekunom.

Działalność Fundacji Dzieci Niczyje adresowana jest do dzieci maltretowanych fizycznie, psychicznie, wykorzystywanych seksualnie oraz zaniedbywanych, do ich rodziców i opiekunów, jak również do osób stykających się w pracy zawodowej z przypadkami krzywdzenia dzieci.

Naszym podstawowym celem jest wypracowanie systemu pomocy dzieciom krzywdzonym, integrującego działania instytucji państwowych, samorządowych oraz pozarządowych pracujących na rzecz dzieci na danym terenie.

Swoją działalność prowadzimy poprzez udzielanie doraźnej i długofalowej pomocy ofiarom krzywdzenia oraz ich opiekunom. Prowadzimy również doradztwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla osób stykających się z przypadkami dzieci krzywdzonych. Organizujemy specjalistyczne szkolenia z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego dla różnych grup profesjonalnych oraz zespołów interdyscyplinarnych. Prowadzimy badania i analizy poszerzające wiedzę o problemie oraz stanowiące podstawę projektowanych działań.

Fundacja Dzieci Niczyje zrzesza zróżnicowanych światopoglądowo doświadczonych specjalistów z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego przekonanych o konieczności udzielania pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzicom ze względu na negatywne konsekwencje stosowania przemocy dla zdrowia, rozwoju i funkcjonowania społecznego każdej jednostki ludzkiej, jak również przekonanych o tym, że zawsze i wszędzie naszą moralną powinnością jest wspieranie osób słabszych, bezbronnych i zagubionych.

1991

Historia Fundacji

W 1990 r. Medecins du Monde otworzyło w Warszawie misję Pomocy Inicjatywom Społecznym, za którą odpowiedzialna była Alina Margolis. Zainteresowała ona grupę profesjonalistów-lekarzy, pedagogów i psychologów podjęciem problematyki krzywdzenia dzieci. Grupa ta ukonstytuowała się jako Fundacja Dzieci Niczyje. Fundatorem została spółka Pleograf. W maju 1991 r. Fundacja Dzieci Niczyje została zarejestrowana.

Za podstawowy cel Fundacji przyjęto wypracowanie systemu pomocy dzieciom krzywdzonym, integrującego działania instytucji państwowych, samorządowych oraz pozarządowych pracujących na rzecz dzieci na danym terenie.

Zamiar zajęcia się szeroko rozumianym problemem krzywdzenia dzieci w czasie, gdy powstała Fundacja wymagał **zdiagnozowania tak realnej skali problemu, jak i stanu społecznej świadomości i wiedzy z nim związanej.**

Przeprowadzono w tym celu badania pilotażowe, które wykazały, iż problem przemocy fizycznej, zaniedbywania, krzywdzenia emocjonalnego i wykorzystywania seksualnego dzieci występuje, ale jego znaczenie często jest marginalizowane przez osoby pracujące z dziećmi; jednocześnie kompetencje tych osób w zakresie identyfikacji problemu oraz podejmowania interwencji są niewielkie. Wnioski wynikające z tych badań wyznaczyły kierunki działania Fundacji w początkowym okresie jej funkcjonowania.

Pierwszym z wytyczonych celów stało się **uwrażliwienie społeczeństwa, a w szczególności osób pracujących z dziećmi, które potencjalnie są pierwszym ogniwem interwencji, na problem krzywdzenia dzieci.** Oznaczało to podjęcie kampanii propagandowo-informacyjnej na temat: praw dziecka - w szczególności prawa do opieki i nietykalności; konieczności reagowania każdego, kto wie o krzywdzie dziecka, wiedzy nt. możliwości interwencji w takich przypadkach. Równolegle w 1993 roku Fundacja rozpoczęła realizację programu wydawniczego, w ramach którego wydawane są książki, plakaty, broszury, materiały szkoleniowe i zeszyty Fundacji.

Drugim celem działalności Fundacji było **podniesienie kompetencji osób pracujących z dziećmi w zakresie diagnozy i interwencji w przypadkach krzywdzenia dzieci.** Cel ten realizowany był poprzez działalność szkoleniową adresowaną do pedagogów szkolnych i przedszkolnych, lekarzy i pielęgniarek, pracowników socjalnych, pracowników wymiaru sprawiedliwości i policjantów.

Szkolenia w dalszym ciągu są ważnym elementem działalności Fundacji. W czasie ponad siedmioletniej działalności szkoleniowej uczestnikami szkoleń Fundacji było kilkanaście tysięcy profesjonalistów z Warszawy i innych miast Polski.

W roku 1995 Fundacja we współpracy z Medecins du Monde powołała dwie specjalistyczne placówki: **Centrum Dziecka i Rodziny** na terenie gminy Warszawa-Centrum w dzielnicy Praga-Południe i **Środowiskowy Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie "Pociecha"** na terenie gminy Warszawa-Białołęka. Świadczą one specjalistyczne usługi dla dzieci krzywdzonych, ich rodzin oraz profesjonalistów prowadzących przypadki krzywdzonych dzieci. Długofalowym celem postawionym przed tymi ośrodkami jest wypracowanie lokalnego systemu pomocy dzieciom krzywdzonym. Od 1999 roku w ramach Centrum Dziecka i Rodziny działa poradnia dla dzieci wykorzystywanych seksualnie i ich rodzin.

W latach 1996-1998 Fundacja realizowała **program DemNet**, celem którego było włączenie organizacji pozarządowych oraz zespołów samorządowych 9 miast w realizację lokalnych programów pomocy dzieciom krzywdzonym oraz opracowanie poradnika nt. lokalnej pracy z tym problemem.

W 1997 r. Fundacja realizowała program filmoteka "Dziecko krzywdzone", w ramach którego opracowywane zostały filmy szkoleniowe poświęcone problematyce krzywdzenia dzieci. Zasoby filmoteki wykorzystywane są w trakcie szkoleń dla profesjonalistów organizowanych przez Fundację.

Efektownością uczestnictwa przedstawicieli Fundacji w szkoleniach organizowanych dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej w ramach programu "Dziecko krzywdzone" Fundacji Sorosa w Nowym Jorku było włączenie w 1997 r. Fundacji Dzieci Niczyje **do programu konsultacyjnego dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej**, który w Polsce koordynowała Fundacja im. Stefana Batorego. Celem programu była inspiracja i pomoc dla zespołów z krajów tego regionu planujących lub realizujących projekty pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom. W ramach tego programu Fundacja Dzieci Niczyje we współpracy z Fundacją im. Stefana Batorego zorganizowała dwie międzynarodowe konferencje. Pierwszą w 1999 roku dla ginekologów: "Seksualne wykorzystywanie dzieci - diagnoza i leczenie", drugą w roku 2000 dla pracowników socjalnych: "Dziecko krzywdzone - praca socjalna z rodziną"

W roku 2000 w ramach programu "Dziecko krzywdzone" Fundację odwiedził **George Soros**. Program zakończył się w roku 2001. Jego kontynuacją jest projekt **Child Abuse and Neglect in Eastern Europe** (www.canee.net) - serwis internetowy poświęcony problematyce krzywdzenia dzieci w krajach Europy Wschodniej. Fundacja Sorosa zleciła realizację tego przedsięwzięcia Fundacji Dzieci Niczyje.

W roku 1999 Fundacja otrzymała **nagrodę w konkursie dla polskich organizacji pozarządowych** organizowanym przez Fundację im. Stefana Batorego i Bankers Trust. W tym samym roku Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" wyróżniło Fundację **honorową odznaką Złotego Telefonu**.

W roku 2001 Fundacja otrzymała **Nagrodę Miasta Stołecznego Warszawy** oraz wyróżnienie w III edycji konkursu **Pro Publico Bono**.

W tym samym roku Fundacja we współpracy z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Pogotowiem "Niebieska Linia" zorganizowała ogólnopolską kampanię **"Dzieciństwo bez przemocy"**. Medialna część kampanii otrzymała wiele wyróżnień, m.in Nagrodę Mediów **Niptel 2001**.

Przy okazji prowadzonej kampanii społecznej Fundacja przygotowała i wspólnie z CBOS przeprowadziła **pierwsze ogólnopolskie badania** w pełni poświęcone problematyce krzywdzenia dzieci.

W kwietniu 2001 roku Fundacja we współpracy z UNICEF i ECPAT International przygotowała konferencję pt. **"Ochrona dzieci przed komercyjnymi i innymi formami wykorzystania seksualnego"**. Konferencja miała na celu wywołanie dyskusji nad wprowadzeniem rządowego planu zwalczania zjawiska wykorzystywania seksualnego dzieci w Polsce.

10 lat Fundacji Dzieci Niczyje

W maju 2001 roku pracownicy, współpracownicy i przyjaciele Fundacji spotkali się w Muzeum Narodowym w Warszawie na uroczystości 10-lecia Fundacji Dzieci Niczyje.

Spotkanie uświetnił występ Janusza Stokłosy i zespołu Teatru Buffo, oraz wystawa prac Katarzyny Dippel - plastyczki współpracującej z Fundacją. Każdy z uczestników spotkania otrzymał wydawnictwo okolicznościowe oraz odznakę "Przyjaciel Fundacji Dzieci Niczyje".

Cukiernia Blikle przygotowała dla gości jubileuszowy tort.

Działalność Fundacji Dzieci Niczyje w 2001 roku

Centrum Dziecka i Rodziny

kordynator programu - *Jolanta Zmarzlik*

Centrum Dziecka i Rodziny powstało w 1996 roku dzięki współpracy merytorycznej i fundusze francuskiej organizacji Medecins du Monde-Lekarze Świata oraz dzięki zrozumieniu rangi problemu i wynikającej stąd ofercie lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej dzielnicy Warszawa Praga-Południe.

Centrum działa na Pradze Południe w gminie Warszawa-Centrum. Świadczy specjalistyczne usługi dla dzieci krzywdzonych, ich rodzin oraz profesjonalistów prowadzących przypadki krzywdzonych dzieci z tego terenu.

Pracownicy Centrum Dziecka i Rodziny w roku 2001 pomagali dzieciom w formie doradztwa, podejmowania interwencji oraz bezpośredniej pracy z dziećmi i rodzinami. Prowadzenie przypadków dzieci krzywdzonych we współpracy z profesjonalistami spoza Centrum obejmowało spotkania grup interdyscyplinarnych ustalających i kontrolujących strategię pomocy dziecku i rodzinie oraz indywidualne, rodzinne i grupowe spotkania terapeutyczne i wspierające dla dzieci oraz członków ich rodzin. Działały grupy terapeutyczne dla dzieci i młodzieży oraz grupa wsparcia dla rodziców. Ponadto prowadzono konsultacje prawne, psychiatryczne i pedagogiczne dla członków rodzin oraz dla profesjonalistów pracujących z dziećmi krzywdzonymi.

W roku 2001 do Centrum Dziecka i Rodziny zgłoszono **161** przypadków wykorzystywania seksualnego dzieci, **32** przypadki przemocy fizycznej wobec dzieci, **56** przypadków krzywdzenia emocjonalnego i **12** przypadków skrajnego zaniedbywania. Pod opieką Centrum w 2001 roku pozostawało ogółem **232** dzieci (153 dziewczynki, 76 chłopców) oraz **187** rodziców lub innych członków rodzin (149 kobiet, 38 mężczyzn).

Centrum Praskie

Oferta Centrum Praskiego adresowana jest do dzieci krzywdzonych fizycznie, psychicznie i zaniedbywanych oraz ich rodzin z terenu warszawskiej dzielnicy Praga-Południe.

Pomoc dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom Centrum Dziecka i Rodziny świadczyło w ramach dwóch programów:

Poradnia dla dzieci wykorzystywanych seksualnie i ich rodzin

Oferta Poradni adresowana jest do dzieci wykorzystywanych seksualnie i ich rodzin z terenu Warszawy i okolic.

Ogółem w 2001 roku w Centrum Dziecka i Rodziny przeprowadzono:

- 1390 spotkań terapeutyczno-diagnostycznych z dziećmi
- 1058 spotkań z rodzicami lub innymi członkami rodziny
- 485 konsultacji dla profesjonalistów.

W roku 2001 Centrum Dziecka i Rodziny kontynuowało współpracę z Domem Dziecka Nr 1 im. Maryny Falskiej w Warszawie. Podopieczni Centrum w kryzysowych sytuacjach znajdowali tam schronienie i opiekę. W ramach współpracy pracownicy Centrum przeprowadzili szkolenia i spotkania superwizyjne dla kadry pedagogicznej oraz zapewnili opiekę medyczną i psychologiczną wychowankom domu dziecka.

Działalność Centrum Dziecka i Rodziny finansowana była przez:

- Fundację im. Stefana Batorego
- Medecins du Monde
- Urząd Gminy Warszawa Centrum
- Urząd Miasta Warszawy
- Mazowiecki Urząd Wojewódzki
- Ministerstwo Sprawiedliwości
- Poczta Polską S.A.
- Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
- Bank Rozwoju Eksportu
- Ośrodek Pomocy Społecznej dzielnicy Warszawa Praga-Południe
- LEVI Strauss

Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie "Pociecha"

koordynator - Irena Kornatowska

Ośrodek "Pociecha" działa na terenie gminy Warszawa-Białołęka. Powstał z inicjatywy dwóch uczestniczek szkoleń Fundacji pracujących z dziećmi na terenie gminy. Uruchomiony został w marcu 1996 r. dzięki staraniom Fundacji, organizacji Medecins du Monde oraz władz gminnych.

Pracownicy Ośrodka "Pociecha" prowadzą działania bezpośrednie na rzecz dzieci krzywdzonych i ich rodzin.

W roku 2001 w Ośrodku zarejestrowano 107 zgłoszeń przypadków krzywdzenia dzieci. W 34 przypadkach udzielono jednorazowych konsultacji. Pod opieką pracowników Ośrodka pozostało 73 dzieci (44 chłopców, 29 dziewczynek).

U **31** dzieci będących pod opieką Ośrodka "Pociecha" zdiagnozowano krzywdzenie emocjonalne, u **13** zaniedbywanie, **11** dzieci było krzywdzonych fizycznie, **1** dziecko było ofiarą wykorzystywania seksualnego, u **17** dzieci rozpoznano inne problemy, takie jak trudności wychowawcze, szkolne.

Pracownicy "Pociechy" odbyli **510** spotkań z dziećmi w ramach terapii indywidualnej oraz **52** spotkania w ramach terapii grupowej

W roku 2001 pracownicy "Pociechy" przyjęli **111** rodziców i opiekunów, z których **88** zostało zakwalifikowanych do pomocy długoterminowej.

Pracowano też z **profesjonalistami zajmującymi się dziećmi**. Odbywało się to głównie w formie konsultacji i spotkań zespołów interdyscyplinarnych, opracowujących strategię pomocy dziecku. Uczestniczyli w nich głównie: pedagodzy szkolni, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, policjanci oraz wychowawcy z domów dziecka.

W roku 2001 w pracownicy "Pociechy" kontynuowali działalność w ramach **Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Alkoholowych**, którego zadaniem jest pomoc dzieciom, młodzieży i dorosłym z rodzin zagrożonych lub dotkniętych alkoholizmem z terenu gminy Warszawa-Białołęka.

Zrealizowany został również projekt "**Ojciec - Mur - Dziecko**" w ramach którego pracownicy "Pociechy" spotykali się z 20 więźniami Zakładu Karnego Warszawa Białołęka i uczyli ich umiejętności wychowawczych i poprawnych relacji ojciec-dziecko.

Ośrodek "Pociecha" włączył się w kampanię "Dzieciństwo bez przemocy". W ramach kampanii pracownicy Ośrodka:

- współuczestniczyli w organizacji debaty lokalnej dotyczącej problematyki krzywdzenia dzieci, która odbyła się 20 września 2001;
- przeprowadzili wśród profesjonalistów pracujących z dziećmi na terenie gminy Warszawa-Białołęka badania dotyczące postaw wobec problemu krzywdzenia dzieci;
- opracowali lokalny informator o placówkach świadczących pomoc dzieciom krzywdzonym.

Działalność Ośrodka Pociecha finansowana była przez:

- Urząd Gminy Warszawa-Białołęka
- Medecins du Monde

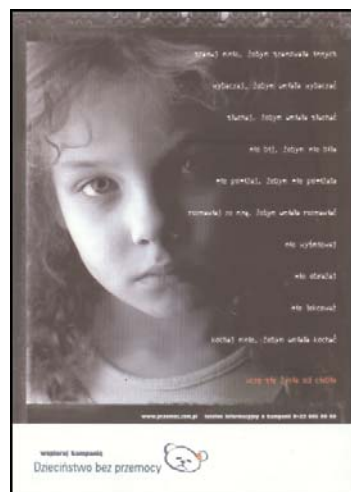
Kampania Dzieciństwo bez przemocy

W marcu 2001 roku rozpoczęła się przygotowana przez Fundację Dzieci Niczyje, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, i Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" kampania społeczna zatytułowana "Dzieciństwo bez przemocy".

Kampania adresowana była do przedstawicieli służb i instytucji pracujących z dziećmi krzywdzonymi, do przedstawicieli władz lokalnych, rodziców i opinii publicznej.

Głównymi celami kampanii były:

- Zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci
- Edukacja społeczna dotycząca zjawiska krzywdzenia dzieci
- Promocja pozytywnych rozwiązań merytorycznych i organizacyjnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy wobec dzieci
- Motywowanie społeczności lokalnej do przeciwdziałania zjawisku krzywdzenia dzieci
- Ulepszenie systemu pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom

Do realizacji powyższych celów do współpracy zaproszonych zostało 550 osób, które w charakterze "ambasadorów kampanii" organizowały **lokalne debaty** z udziałem przedstawicieli władz lokalnych, organizacji pozarządowych, instytucji i służb pomagających dzieciom, mediów. Debaty służyły określeniu i podjęciu konkretnych działań na rzecz pomocy dzieciom krzywdzonym.

Ogółem w czasie trwania kampanii odbyło się **230 debat** w efekcie których zorganizowano liczne szkolenia dla profesjonalistów pracujących z dziećmi, powołano 17 świetlic terapeutycznych, 8 punktów informacyjno-konsultacyjnych oraz podjęto decyzję o realizacji innych inicjatyw mających na celu poprawę sytuacji dzieci krzywdzonych i ich rodzin.

Drugim ważnym nurtem przedsięwzięcia była prowadzona na dużą skalę **kampania medialna**. Od początku kwietnia 2001 roku w telewizji i radio emitowane były spoty dotyczące problematyki krzywdzenia dzieci. Na ulicach pojawiły się kampanijne plakaty i billboardy.

Kampania medialna przygotowana została bezpłatnie przez agencję McCann-Erickson Polska.

Ogółem w ciągu 5 miesięcy kampanii medialnej

Wyeksponowano ponad:

- 1 000 billboardów
- 3 000 plakatów przystankowych
- 20 000 plakatów wewnętrznych

Spoty i informacje o kampanii pojawiały się w:

- 37 ogólnopolskich i lokalnych programach telewizyjnych
- 13 stacjach radiowych
- 200 czasopismach

wspieraj kampanię - Dzieciństwo bez przemocy

Kampania medialna zdobyła uznanie otrzymując wiele prestiżowych nagród:

- **Złote Pałeczki** w kategorii "reklama społeczna" na festiwalu w Portorož (Słowenia)
- **NIPTTEL 2001** - "za medialny wyraz perspektywicznego myślenia, za przeciwstawianie się z złu i odpowiedni dobór formy i treści przekazu"
- **Złote Orły** w kategorii "reklama społeczna"

Zakończenie kampanii przewidziane zostało na luty 2002 roku.

Dziecko pod Parasolem Prawa

We wrześniu 2001 roku Fundacja rozpoczęła realizację programu Dziecko pod Parasolem Prawa. Ma on celu poprawę sytuacji dzieci uczestniczących w procedurach prawnych takich jak rozprawa sądowa, czy przesłuchanie prokuratorskie lub policyjne. Program adresowany jest do sędziów, policjantów, prokuratorów, adwokatów i innych profesjonalistów, zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie oraz do przedstawicieli władz lokalnych i centralnych.

W ramach programu, w roku 2001 Fundacja:

- Wydała ulotkę informującą o programie;
- Przeprowadziła cykl szkoleń dla policjantów w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie;
- Przeprowadziła szkolenie w ramach programu Ogólnopolskiego Forum na Rzecz Pomocy Ofiarom Przestępstw;
- Współpracowała z Prokuraturą Rejonową Warszawa Praga-Północ i innymi prokuraturami rejonowymi;
- Organizowała przesłuchania w Centrum Dziecka i Rodziny;
- Promowała ideę pokoi przesłuchań dla dzieci

Program stażowy

Koordynator - *Maria Keller-Hamela*

W działaniach Fundacji udział bierze grupa stażystów - studentów kierunków psychologicznych i pedagogicznych. Są oni objęci dwuletnim programem szkoleniowym i treningowym organizowanym przez fundacyjne Centrum Dziecka i Rodziny we współpracy z dwoma specjalistycznymi placówkami z terenu Warszawy: Poradnią MOP (Młodzieżowy Ośrodek Psychologiczny) i Poradnią OPTA. Na program stażu składają się: 400 godzin warsztatów, 400 godzin pracy na rzecz Fundacji, i 200 godzin superwizji.

W roku 2001 kontynuowano zajęcia grupy przyjętej na staż w marcu 2000 roku. Z 17 stażystów objętych programem w Fundacji Dzieci Niczyje w stażu uczestniczyło 8 osób.

W ramach stażu studenci uczestniczyli w konsultacjach, zajęciach terapeutycznych i edukacyjnych dla dzieci i ich opiekunów, oraz w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez Fundację Dzieci Niczyje.

Stażysci podejmowali też indywidualną opiekę nad dziećmi - podopiecznymi Centrum Dziecka i Rodziny.

Program merytoryczny stażu w 2001 obejmował następujące warsztaty tematyczne:

- Profilaktyka uzależnień
- Tworzenie programu zajęć do pracy w szkołach
- Socjoterapia jako metoda pracy z grupą
- Tworzenie projektów
- Pisanie grantów
- Planowanie oddziaływań terapeutycznych
- Wykorzystywanie seksualne dzieci, diagnoza, terapia i interwencja
- Dynamika procesu grupowego
- Pomaganie w kontakcie indywidualnym z klientem
- Praca z rodziną
- Interdyscyplinarna pomoc dziecku krzywdzonemu

oraz 3 dniowy warsztat wyjazdowy - praca z dziećmi na obozach i wyjazdach. Staż zakończy się w lutym 2002.

W roku 2001 Fundacja Dzieci Niczyje przyjęła też na krótsze praktyki studentów wydziałów pedagogiki, psychologii i resocjalizacji. Staże te traktowane były przez uczelnie jako praktyki studenckie.

W pracach Fundacji oprócz stażystów uczestniczyli także wolontariusze. Zajmowali się oni pracami organizacyjnymi, konsultacjami i pracą z klientami Centrum.

Jedna z wolontariuszy Fundacji - Justyna Podlewska została laureatem konkursu zorganizowanego przez Centrum Wolontariatu z okazji Światowego Roku Wolontariatu.

W listopadzie 2001 odbył się nabór do następnej grupy stażowej (XII 2001-XI 2003). Nowy staż będzie realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem OPTA, Poradnią MOP, Towarzystwem Przyjaciół Młodzieży, Stowarzyszeniem "Bliżej Dziecka".

Program szkoleniowy

Organizacja i prowadzenie szkoleń oraz konferencji dotyczących problematyki krzywdzenia dzieci dla różnych grup profesjonalistów są ważnym nurtem działalności Fundacji.

Do czerwca 2001 roku kontynuowane były zajęcia w ramach **studium metod pracy z dziećmi - ofiarami przemocy seksualnej, ich rodzinami i opiekunami** przeznaczone dla psychologów i pedagogów. Brało w nich udział 17 osób z różnych miast Polski. Studium rozpoczęło się we wrześniu 2000 roku. Składało się z 10 dwudziestogodzinnych warsztatów. Celem studium było wprowadzenie uczestników w problematykę krzywdzenia dzieci, podniesienie ich kompetencji w zakresie diagnozy i terapii dzieci wykorzystywanych seksualnie, konsultowanie przypadków z ich praktyki zawodowej, tworzenie sieci placówek pomagających dzieciom wykorzystywanym seksualnie i ich rodzinom. W kwietniu 2002 roku rozpocznie się kolejna edycja studium.

Kampania Dzieciństwo bez przemocy

Szkoleniowcy Fundacji uczestniczyli w przygotowaniu ambasadorów kampanii "Dzieciństwo bez przemocy" do prowadzenia lokalnych działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy wobec dzieci, oraz uczestniczyli w lokalnych debatach organizowanych w ramach kampanii.

- Szkolenia dla ambasadorów kampanii - **550** osób
- Szkolenia dla pełnomocników marszałków ds. przeciwdziałania problemom alkoholowym - **150** osób
- Udział w lokalnych debatach - **400** osób

Szkolenia dla policjantów

Fundacja nawiązała współpracę z Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, w ramach której **85** policjantów zostało przeszkolonych w zakresie pracy z dziećmi krzywdzonymi.

Szkolenia z zakresu problematyki krzywdzenia dzieci.

Fundacja prowadziła szkolenia dla różnych grup profesjonalistów, m.in. psychologów, nauczycieli, pediatrów, kuratorów sądowych, prokuratorów. Zajęcia dotyczyły diagnozy i terapii dzieci krzywdzonych oraz interdyscyplinarnego systemu

pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom. W zajęciach udział wzięło ok. 1 100 osób.

Łącznie w szkoleniach Fundacji Dzieci Niczyje w roku 2001 udział wzięło ok. 2 200 osób.

W dniach 13-14 marca 2001 roku Fundacja Dzieci Niczyje we współpracy z organizacjami ECPAT International i UNICEF zorganizowała konferencję **"Ochrona dzieci przed komercyjnymi i innymi formami wykorzystywania seksualnego. Polityka rządu i organizacji pozarządowych"**.

W konferencji wzięli udział specjaliści zajmujący się problematyką wykorzystywania seksualnego dzieci. Spotkanie miało na celu ustalenie strategii działań zmierzających do powołania rządowego programu przeciwdziałania komercyjnemu wykorzystywaniu seksualnemu dzieci, do czego rząd RP zobowiązał się na Światowym Kongresie Przeciwko Komercyjnemu Wykorzystywaniu Dzieci w Sztokholmie w 1996 roku.

Program finansowany był przez:

- Fundację im. Stefana Batorego
- ECPAT International

Program konsultacyjny dla Europy Środkowo-Wschodniej

koordynator - *Maria Keller-Hamela*

Od 1995 roku Fundacja Dzieci Niczyje współpracowała z Fundacją im. Stefana Batorego w ramach realizacji programu konsultacyjnego Open Society Institute (OSI) dla profesjonalistów z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Program adresowany był do zespołów, które realizowały lub planowały realizację projektów na rzecz pomocy dzieciom krzywdzonym w Albanii, Chorwacji, Czechach, Estonii, Jugosławii, Kirgistanie, Litwie, Łotwie, Macedonii, Mołdawii, Rosji.

Główne cele programu:

- konsultowanie i opiniowanie projektów z ww. krajów, finansowanych w ramach programu "Dziecko Krzywdzone" OSI w Nowym Jorku
- zapoznanie zespołów profesjonalistów z ww. krajów z pracą Fundacji Dzieci Niczyje, działalnością placówek Fundacji, programem szkoleniowym, sposobami pozyskiwania funduszy
- opracowanie materiałów (poradniki, filmy szkoleniowe itp.) pomocnych w lokalnej pracy zespołów
- organizowanie spotkań, szkoleń i konferencji dla ww. zespołów, dotyczących problematyki dziecka krzywdzonego

W 2001 roku koordynator programu ocenił realizację programów pomocy dzieciom krzywdzonym w Jugosławii i Mołdawii.

W lutym 2001 roku w ramach programu zorganizowane zostało szkolenie dla zespołów interdyscyplinarnych (sędziów, policjantów, psychologów, lekarzy i pracowników socjalnych) pracujących z dziećmi krzywdzonymi w Jugosławii. W grudniu 2001 roku w Mołdawii zorganizowano szkolenie dla psychologów i pracowników socjalnych.

W dniach 9-13 maja 2001 roku w Tallinie (Estonia) w ramach programu odbyła się konferencja dla pielęgniarek "Wizyty domowe" dotycząca profilaktyki krzywdzenia dzieci. W konferencji uczestniczyły trzy pielęgniarki z Polski.

W grudniu 2001 roku zakończono realizację programu. Kontakt z krajami uczestniczącymi w projekcie utrzymany został w ramach platformy internetowej **Child Abuse and Neglect in Eastern Europe** (czyt. str 20)

Program finansowany jest przez: Fundację im. Stefana Batorego

Program internetowy

koordynator - Łukasz Wojtasik

www.fdn.pl

Od marca 2000 roku Fundacja prowadzi **serwis internetowy** poświęcony problematyce krzywdzenia dzieci.

We wrześniu 2001 roku pod adresem www.fdn.pl uruchomiona została nowa wersja serwisu. Składa się on z trzech części. Pierwsza poświęcona jest problematyce krzywdzenia dzieci, druga - działalności Fundacji Dzieci Niczyje, trzecia - ofercie wydawniczej i szkoleniowej Fundacji. W roku 2001 na stronie fundacji odnotowano ponad **8000** odwiedzin.

Serwis Fundacji bezpłatnie przygotowała i utrzymuje firma WebLab

www.canee.net

Fundacja we współpracy z Fundacją Sorosa w ramach programu **Child Abuse and Neglect in Eastern Europe** (Dziecko krzywdzone i zaniedbywane w Europie Wschodniej) przygotowała w 2001 roku serwis internetowy poświęcony problematyce krzywdzenia dzieci, przeznaczony dla organizacji z krajów Europy Wschodniej - www.canee.net. Serwis zawiera informacje dotyczące zjawiska krzywdzenia dzieci w tym regionie, prezentuje artykuły i wyniki badań, oraz daje profesjonalistom możliwość wymiany doświadczeń i konsultacji.

Projekt **Child Abuse and Neglect in Eastern Europe** finansuje Fundacja im. Stefana Batorego.

Program wydawniczy

Działalność wydawnicza Fundacji prowadzona jest od roku 1993. Jej efektem jest m. in. seria plakatów, broszur i innych materiałów informacyjno - propagandowych. Wydawane są również materiały szkoleniowe, poradniki, raporty z badań.

W roku 2001 Fundacja wydała anglojęzyczną wersję poradnika "Jak organizować lokalny system pomocy dzieciom krzywdzonym". Polska wersja poradnika wydana w 1998 roku rozprowadzona została w wielotysięcznym nakładzie. Wersja angielska zatytułowana "How to organize local system of assistance for abused children" dystrybuowana była w krajach Europy Wschodniej włączonych w program "Dziecko krzywdzone" Fundacji Sorosa.

W związku z rozpoczętym w 2001 roku programem "Dziecko pod parasolem prawa" (patrz: str. 14) Fundacja wydała ulotkę opisującą program i związane z nim akcje.

Ulotka dystrybuowana była wśród profesjonalistów zajmujących się pomocą dzieciom oraz wśród przedstawicieli władz lokalnych.

W związku z akcją wznowione zostało wydanie poradnika "Dziecko pod parasolem prawa" autorstwa Emilii Piwnik i Jolanty Zmarzlik.

Program finansowany był przez:

- Fundację im. Stefana Batorego
- Medecins du Monde

Program badawczy

koordynator - *Monika Sajkowska*

Głównym celem programów badawczych realizowanych przez Fundację jest diagnoza skali i charakteru krzywdzenia dzieci oraz postaw społecznych wobec tego problemu. W ubiegłych latach Fundacja prowadziła badania dzieci i profesjonalistów z różnych grup zawodowych (pedagodzy, pediatrzy, policjanci, pracownicy socjalni) z terenu warszawskiej dzielnicy Praga-Południe.

W styczniu 2001 roku Fundacja przeprowadziła badania na 1058-osobowej, ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie dorosłych Polaków. Koncepcję, narzędzie badawcze i raport z badań opracowały Grażyna Fluderska i Monika Sajkowska, korzystając z konsultacji i pomocy zespołu Fundacji Dzieci Niczyje. Badania ankietowe w terenie zrealizował OBOP.

Przedmiotem badań były:

- postawy polskiego społeczeństwa wobec różnych form i aspektów krzywdzenia dzieci, w szczególności: społeczna ocena skali i dynamiki problemu, przyzwolenie na stosowanie kar fizycznych wobec dzieci, gotowość do podejmowania interwencji w przypadkach krzywdzenia dziecka, stosunek do sprawców krzywdzenia;
- doświadczenia badanych z okresu dzieciństwa dotyczące przemocy i innych form złego traktowania przez dorosłych;
- doświadczenia badanych związane ze stosowaniem różnych form przemocy wobec własnych dzieci.

Badania dostarczyły bardzo bogatego materiału, którego opracowanie zaprezentowane zostało w raporcie z badań p.t. "Problem krzywdzenia dzieci". Raport opublikowany został również na stronach internetowych Fundacji www.fdn.pl oraz www.canee.net (wersja anglojęzyczna).

Program finansowany był przez:

- Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Fundację im. Stefana Batorego

Konkurs prac magisterskich

Fundacja zorganizowała II edycję konkursu na najlepszą pracę magisterską dotyczącą problematyki krzywdzenia dzieci.

Do konkursu zgłoszono 9 prac. Decyzją komisji konkursowej:

- **I miejsce** i nagrodę w wysokości 2 000 PLN otrzymała **Pani Mirosława Pelowska** za pracę "**Kryminalistyczne aspekty przemocy w rodzinie**" (UMK Toruń, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Kryminalistyki)
- II miejsce nie zostało przyznane
- **Wyróżnienie** i nagrodę w wysokości 500 PLN otrzymała **Pani Agnieszka Domeredzka** za pracę "**Kryminalistyczne aspekty przemocy w szkole**" (UMK Toruń, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Kryminalistyki)

Prace konkursowe zasiliły zbiory biblioteki Fundacji i udostępniane są profesjonalistom i innym osobom zainteresowanym problematyką krzywdzenia dzieci.

Nagrody pieniężne dla laureatów II edycji konkursu ufundowało **Polskie Wydawnictwo Profesjonalne**.

Plany na 2002

W roku 2002 Fundacja Dzieci Niczyje kontynuować będzie realizację następujących programów:

Centrum Dziecka i Rodziny

Ośrodek "Pociecha"

Program stażowy

Szkolenia

Program internetowy

Kontynuowane będą projekty www.fdn.pl i www.canee.net. Opublikowana zostanie strona informacyjna międzynarodowego kongresu ISPCAN 2003 /www.ispcan2003.info/, organizowanego przez FDN w sierpniu 2003 roku.

Program konsultacyjny dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej

Program wydawniczy:

Wydane zostaną:

- II edycja poradnika "Jak organizować lokalny system pomocy dziecku krzywdzonemu"
- poradnik "Jak przesłuchiwać dziecko" /książka, ulotki, kaseta video/
- książka dla dzieci "Idę do sądu"
- pierwszy numer kwartalnika poświęconego problematyce krzywdzenia dzieci

Program badawczy

Konkurs prac magisterskich:

Ogłoszona zostanie III edycja konkursu.

Finansowanie programów realizowanych Przez Fundację Dzieci Niczyje w roku 2001

Program	Źródła finansowania	Suma
Centrum Dziecka i Rodziny	Fundacja im. Stefana Batorego	82 081,07
	Medecins du Monde	81 177,77
	Urząd Gminy Warszawa Centrum	77 120,20
	Urząd Miasta st. Warszawy	47 500,00
	Darowizny od firm i osób fizycznych	20 520,50
	Mazowiecki Urząd Wojewódzki	19 000,00
	Ministerstwo Sprawiedliwości	11 652,44
	LEVI Strauss	10 584,00
	Nagroda Pro Publico Bono	10 000,00
	Poczta Polska S.A.	10 000,00
	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	5 000,00
	Bank Rozwoju Eksportu	4 000,00
	OPS Warszawa Praga Południe	2 340,00
	Środki własne	62 580,43
	Razem	443 556,41
Ośrodek "Pociecha"	Urząd Gminy Warszawa Białołęka	87 195,00
	Medecins du Monde	33 241,63
	Razem	120 436,63
Program szkoleniowy	Zleceniodawcy i uczestnicy	53 285,47
	Fundacja im. Stefana Batorego	50 073,66
	ECPAT	22 462,34
	Medecins du Monde	840,00
	Razem	126 661,47
Program badawczy	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	30 000,00
	Fundacja im. Stefana Batorego	25 913,03
	Środki własne	5 324,26
	Razem	61 237,29
Program internetowy	Fundacja im. Stefana Batorego	29 613,07

Program	Źródła finansowania	Suma
Program wydawniczy	Środki własne	44 792,56
	Medecins du Monde	10 479,64
	Fundacja im. Stefana Batorego	7 419,64
	Razem	62 691,84
Program konsultacyjny dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej	Fundacja im. Stefana Batorego	6 779,97
Konkurs prac magisterskich	Środki własne	2 500,00
Administracja	Fundacja im. Stefana Batorego	73 272,24
	Środki własne	49 956,96
	Medecins du Monde	29 202,96
	Razem	152 432,16

Sponsorzy, którzy w roku 2001 udzielili Fundacji Dzieci Niczyje wsparcia rzeczowego:

- Agram Logistyka - lody dla dzieci
- Bank Żywności - żywność dla rodzin pozostających pod opieką Centrum Dziecka i Rodziny
- Blikle Sp.z.o.o. - ciastka na konferencję i tort na uroczystość 10-lecia Fundacji
- Carrefour Polska - rower dla podopiecznego CDiR
- Centrum Medyczne Sp. z o.o. - Konsultacje ginekologiczne dla dzieci pozostających pod opieką CDiR
- Egmont Polska Sp.z.o.o. - czasopisma dla dzieci
- Eurostep Co. Ltd. Sp. Z.O.O. - buty dla dzieci
- Fundacja Pomoc Społeczna SOS - zabawki, książki
- Hoop S.A. - napoje dla dzieci
- Hotel Europejski - ciastka na konferencję
- Hotel Mercure-Cukiernia Madame Walewska - ciastka na konferencję
- Mc Donalds - Poczęstunek dla dzieci
- MDT "TRAVEL" - przewóz dzieci
- Miesięcznik "Dziecko" - zabawki i czasopisma
- Polkomtel S.A. - prezenty gwiazdkowe dla dzieci
- Redakcja "Miś" - czasopisma dla dzieci
- Weblab Sp. z o.o. - przygotowanie i utrzymanie strony internetowej Fundacji

